

Het snoeien van heesters

Snoeien van heesters wordt vaak het moeilijkste en meest ingewikkelde tuinwerk gevonden.

- Wanneer moet het, waarom en hoe?
- Doen planten het niet even goed zonder snoei?
- En is het niet onnatuurlijk? Nee.

Snoeien is een van de belangrijkste maatregelen om uw planten gezond te houden.

Alleen wanneer een struik of boom die langzaam groeit, voldoende ruimte heeft om te groeien, is vrijwel geen snoei nodig.

Maar veel heesters blijven bepaald niet klein of worden van onderen kaal als u niet snoeit.

De bloemen verschijnen dan al na een paar jaar ver boven ooghoogte, zoals bij een sering of de vlinderstruik.

U moet altijd zieke en afgestorven plantendelen wegsnoeien.

Door dunne en zwakke takjes te verwijderen, krijgen andere takken méér licht en lucht en blijft een struik gezond. Er verschijnen dan ook meer bloemen en vruchten.

Waarom snoeien

De belangrijkste redenen om te snoeien zijn:

- een betere vorm en groeiwijze bereiken;
- wat (te) groot dreigt te worden, intomen;
- delen van een plant die in de weg zitten, wegnemen (ook te laag hangende of uitzakkende takken verwijderen);
- gezondheid bevorderen (altijd wat dood, zwak en ziek is verwijderen);
- de bloei stimuleren;
- meer, betere en grotere vruchten bereiken;
- planten verjongen;
- jong blad aan nieuwe scheuten bevorderen omdat dat mooier is (bijvoorbeeld bij Eucalyptus);
- voor betere veiligheid (uitzicht en doorgang niet belemmeren);
- ongewenste opslag weghalen (scheuten uit wortels of stam).

Verjongingssnoei

Dit is snoei om heesters jong en binnen de perken te houden. Als voorbeeld: hoe snoeit u een bolhortensia zo dat hij niet te groot wordt en blijft bloeien? Het is de bedoeling de hele struik maat te laten houden. De truc is dat u dat in gedeelten moet doen. Snoei eerst (in het voorjaar) alle oude bloeiwijzen eruit tot zo'n vijftien centimeter eronder. Snoei vervolgens alle dunne takjes weg. Die geven toch geen goede bloemen. Snoei vervolgens één vijfde van alle grote, oude takken bij de basis weg, de rest laten staan. Het volgende vijfde deel snoeit u het jaar erop, enzovoort. Dit wordt door hoveniers de 20%-regel genoemd. Ieder jaar worden van onderaf nieuwe takken gevormd. Zo blijft de plant jong en binnen de perken en hij zal toch steeds bloeien. Snoei heeft een bijzonder effect: het stimuleert nieuwe groei. Zware snoei geeft sterkere groei dan lichte snoei. Snoei moet altijd tot een qua vorm zo mooi mogelijk resultaat leiden.

Wanneer snoeien?

Dat hangt van het type heester af.

Er zijn zogenaamde snoeigroepen.

Vermijd te snoeien als het vriest of als het erg droog of nat is.

Snoeigroepen

- Bladverliezende heesters die in de winter, het voorjaar en het begin van de zomer bloeien worden direct na de bloei snoeien. Tijdens of vlak voor de bloei takken wegnemen kan ook. Als er daarvoor een koude periode is geweest, kunnen die takken op de vaas tot bloei

komen. Zulke winterbloeiers zijn bijvoorbeeld toverhazelaar (Hamamelis), Prunus subhirtella 'Autumnalis' en Viburnum bodnantense variëteiten. Let bij iets latere voorjaarsbloeiers vooral op de bloeitijden. Sommige bloeien in maart, andere pas in mei. U mag na die bloei pas snoeien. Dat betekent dat niet alles in één keer te doen is. Een voorjaarsbloeier bloeit altijd aan takken die minimaal één jaar oud zijn. De knoppen die bloemen geven, zijn al tijdens vorrafgaand het najaar gevormd.

- Bladverliezende heesters die in zomer en/of najaar bloeien.

Deze snoeit u ruim voor de bloei, maar pas als het weer al wat beter is: kort na 1 maart en nooit tijdens een vorstperiode. Snoei eraf wat erbij gegroeid is. Sommige, zoals de vlinderstruik (Buddleja davidii), worden dan heel kort gesnoeid. Bij die soorten wordt een takkengestel gevormd dat ieder jaar opnieuw uitloopt.

Hortensia's snoeien

Hortensia's bloeien in de zomer maar de snoei is afhankelijk van het type hortensia dat u heeft.

De boerenhortensia (Hydrangea macrophylla) bloeit op tweejarig hout. Als u deze in het voorjaar zou snoeien, knipt u alle bloemknoppen eruit. Bij deze planten knipt u in het voorjaar enkele oude takken weg en laat u de jonge takken staan. Ook de oude bloemschermen kunt u dan weghalen.

De pluimhortensia (Hydrangea paniculata) en de bekende Hydrangea arborescens 'Annabelle' worden wel in het voorjaar (maart) kort gesnoeid (tot op 25 cm).

Zij bloeien namelijk op het jonge hout dat tijdens de lente is uitgegroeid.

Lavendel snoeien

Knip een lavendelstruikje nooit terug tot in het verhoude gedeelte van de takken. Daar loopt hij namelijk niet of nauwelijks meer uit. Knip ieder voorjaar weg wat er is bijgegroeid en haal in ieder geval alle bevroren delen weg. Als de plant te veel kaal hout heeft, is hij in het verleden te weinig gesnoeid. Dat laat zich niet herstellen. Vervangen is dan beter.

Groenblijvende heesters

Bij deze groep gelden in principe dezelfde regels als voor bladverliezende heesters. Verwijder altijd dode, langs elkaar schurende en zieke takken. Ook zogenaamde wilde scheuten met een afwijkende kleur of bladvorm verwijderen.

Vormen in heesters knippen: topiary of vormsnoei

Het is heel lastig om een levend tuinbeeld uit de losse hand te vormen, zeker als de vorm wat ingewikkelder wordt. Een bol of kubus gaat meestal wel, maar een spiraalvorm is iets heel anders. Veel makkelijker is de toepassing van een met gaas bespannen draadvorm die het model bepaalt. Daarbinnen laat u de te vormen plant opgroeien. Alles wat buiten de vorm uitgroeit, wordt zorgvuldig tot vlak buiten die vorm weggeknipt. Regelmatig knippen (tussen mei en augustus) is wel nodig. Dit type gaasfiguren is overal te koop. Ronde vormen kunt u het handigst met een heggenschaar knippen die ondersteboven wordt gehouden.

Rhododendron

Rhodo's bloeien in april-mei-juni uit knoppen die in het jaar ervoor zijn gevormd.

Deze nieuwe knoppen zitten al onder de uitgebloeide bloemen, dicht bij de einden van de twijgen. Als die uitgebloeide bloemen te diep eronder worden afgeknipt, of de hele twijgen die de knoppen vormen worden afgeknipt, zal de plant daaruit het jaar erop niet bloeien.

Een Rhododendron-twijg die te rigoureuus wordt ingekort, zal het volgende jaar geen bloemen geven. Bij Rhododendrons uitgebloeide bloemen uitbreken (kort onder de uitgebloeide tros) geeft het jaar erop betere bloei.

Skimmia snoeien

Skimmia japonica kan erg groot worden. Skimmia's bloeien op de tweejarige takken.

Kort de helft van die takken in na de bloei. Als u dat in de winter doet, kunt u het snoeisel voor sfeervolle bloemstukken gebruiken. De ingekorte takken lopen opnieuw uit en zullen het jaar erop bloeien. Dan snoeit u de andere helft terug. Zo houdt u de plant binnen de perken.